

Sygn. akt VI Ca 171/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VI Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Polak

Sędzia: SSO Halina Garus

Sędzia: SSO Hanna Morejska (spr.)

Protokolant: Jadwiga Cichoń

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2017r. w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. w W.

przeciwko R. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 18 listopada 2016r.

sygn. akt I C 404/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób że nadaje mu treść ;

1. zasądza od pozwanego R. M. na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. w W.

kwotę 30 401,45 złote (trzydzieści tysięcy czterysta jeden złoty i czterdzieści pięć groszy) wraz z odsetkami za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym jednak nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie poczynając od 21 stycznia 2017r.

2. oddala powództwo w pozostałej części ,

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1453 (tysiąc czterysta pięćdziesiąt trzy) złote tytułem zwrotu kosztów procesu ,

II. oddala apelację w pozostałej części ,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4153 (cztery tysiące sto pięćdziesiąt trzy) złote tytułem zwrotu kosztów procesu apelacyjnego

Sygn akt. VI Ca 171/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18.11.2016 r., sygn. akt I C 404/16 Sąd Rejonowy w Lublińcu w punkcie I oddalił powództwo (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko R. M. o zapłatę kwoty 29.052,65 zł wraz z odsetkami umownymi, zaś w punkcie II zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego R. M. kwotę 4.817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Powód (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. w dniu 07.02.2011 r. zawarł z pozwanym R. M. umowę kredytu o numerze (...). Na mocy wskazanej umowy Bank udzielił pozwanemu kredytu gotówkowego w kwocie 100.000 zł na cele konsumpcyjne na okres kredytowania wynoszący 71 miesięcy. Termin płatności ostatniej raty przypadał na dzień 20.01.2017 r.

Według § 18 ust. 1 pkt 1) wskazanej wyżej umowy kredytu, w wypadku wystąpienia zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu, za co najmniej dwa okresy płatności Bank mógł wypowiedzieć umowę.. Zgodnie zaś z § 18 ust. 2 umowy, wypowiedzenie umowy kredytu z przyczyny oznaczonej w § 18 ust. 1 pkt 1) miało zostać poprzedzone wysłaniem przez powoda do pozwanego przesyłką poleconą wezwania do zapłaty zaległych należności; kredytobiorca był zobowiązany do wpłaty zaległych należności w terminie siedmiu dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni, a w przypadku zagrożenia upadłością kredytobiorcy – 7 dni.

W dniu 18.01.2016 r. skierowane zostało do pozwanego oświadczenie podpisane przez K. J. i E. D. o wypowiedzeniu umowy kredytu numer (...) w części dotyczącej warunków spłaty z powodu braku spłaty wymaganych rat. Z treści wypowiedzenia wynikało, iż termin wypowiedzenia umowy wynosi 30 dni i liczy się od dnia następującego po dniu doręczenia niniejszego wypowiedzenia. Wskazano, iż brak spłaty zadłużenia wymagalnego w okresie wypowiedzenia spowoduje, że cała kwota kredytu wraz z odsetkami i opłatami stanie się przeterminowana i wymagalna. Zadłużenie wymagalne wg stanu na dzień wypowiedzenia wynosiło 6.705,70 zł i obejmowało zaległy kapitał (5.910,37 zł), zaległe odsetki i opłaty bankowe. W treści wypowiedzenia wskazano, iż spłata powyższej zaległości spowoduje, że wypowiedzenie traci moc.

Następnie strona powodowa pismem z dnia 11.03.2016 r. wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 31.959,68 zł pod rygorem podjęcia działań mających na celu uzyskanie tytułu wykonawczego.

Argumentując swoje stanowisko Sąd Rejonowy uznał, iż strona powodowa nie zdołała wykazać, że poprzez złożenie skutecznego i ważnego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy doprowadziła do rozwiązania łączącej strony umowy kredytu. W konsekwencji Sąd podzielił zarzut pozwanego, iż roszczenie objęte pozwem nie może zostać uznane za wymagalne. Strona powodowa zdaniem Sądu w ogóle nie odniosła się w toku postępowania do zarzutu braku umocowania osób podpisanych pod oświadczeniem z dnia 18.01.2016 r. o wypowiedzeniu umowy kredytu, w szczególności nie dołączyła stosownych dokumentów wykazujących umocowanie w/w osób do składania oświadczeń woli w imieniu powoda, a co więcej – nie wyjaśniła nawet kwestii źródła umocowania tychże osób do działania w imieniu powoda w odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty. Umocowanie osób podpisanych pod spornym oświadczeniem do działania w imieniu strony powodowej nie wynika w żaden sposób z dokumentacji dołączonej do akt niniejszej sprawy. W ocenie Sądu strona powodowa miała wystarczająco dużo czasu, aby przed zamknięciem rozprawy w niniejszej sprawie ustosunkować się do powyższego zarzutu i złożyć do akt dokumenty wykazujące umocowanie K. J. i E. D. do składania w imieniu powoda oświadczeń o wypowiedzeniu umowy. W dalszej kolejności Sąd I instancji uznał, że strona powodowa nie wykazała również, aby wypowiedzenie umowy zostało poprzedzone odpowiednim wezwaniem do zapłaty, stosownie do postanowień łączącej strony umowy. W świetle łączącej strony umowy powód miał obowiązek podjąć postępowanie upominawcze, a nie miał prawa od razu wypowiedzieć umowy kredytu. Wprawdzie powód w odpowiedzi na sprzeciw wskazał, że przedmiotowe wypowiedzenie umowy poprzedzało wysłanie zawiadomień do pozwanego o niedopłacie (w dniu 06.07.2015 r., 04.11.2015 r. i 23.11.2015 r.), to jednak żadne z takich zawiadomień nie zostało dołączone przez powoda do akt sprawy, aż do zamknięcia rozprawy. Tym

samym powód nie wykazał w niniejszej sprawie faktu skutecznego wypowiedzenia umowy. Ponadto zdaniem Sądu I instancji analiza treści wypowiedzenia nie miała jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, skoro – jak już wskazano wcześniej - powód nie zdołał wykazać, by oświadczenie o wypowiedzeniu zostało złożone przez osoby umocowane do działania w imieniu powoda jak również nie zdołał wykazać skuteczności wypowiedzenia umowy w świetle procedury wypowiedzenia umowy uzgodnionej przez strony. Wobec powyższego brak podstaw do przyjęcia, że roszczenie objęte pozwem było wymagalne w dacie orzekania w niniejszej sprawie. Wymagalności nie można było również łączyć z terminem płatności poszczególnych rat kredytu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. pominięcie przy ustalaniu stanu faktycznego istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności poprzez nie ujęcie w opisanym stanie faktycznym okoliczności wynikającej z załączonego przez powoda do odpowiedzi z dnia 29.09.2016 r. na sprzeciw od nakazu zapłaty dokumentu w postaci historii operacji na kontrakcie kredytowym /historii faktycznej spłaty kredytu dokonywanej przez pozwanego/ z dnia 29.09.2016 r., z której wynika, iż pozwany zaprzestał spłacać raty kredytu od dnia 21.09.2015 r.;

2. sprzeczność poczynionych przez Sąd ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, iż pozwany, zarówno w chwili dokonania wypowiedzenia pismem z dnia 18.01.2016 r., jak i według stanu rzeczy z chwili zamknięcia rozprawy nie opóźniał się ze spłatą rat kredytu za dwa pełne okresy płatności, jak i że według stanu z chwili zamknięcia rozprawy wierzytelność kredytowa nie była wymagalna;

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na tym, iż Sąd I instancji z uwagi na treść art. 316 § 1 k.p.c. przyjął, iż dowody z dokumentów w postaci wypowiedzenia z dnia 18.01.2016 r., czy wezwanie do zapłaty z dnia 11.03.2016 r. nie mogą ze względu na swoją treść być potraktowane jako wezwanie, o którym mowa w § 18 ust. 2 umowy kredytowej, a wniesienie przez powoda pozwu nie należy traktować jako wypowiedzenia jednoznacznie wskazującego na wolę powoda do dokonania wypowiedzenia umowy kredytowej;

4. naruszenie przepisu prawa procesowego, a to art. 328 § 2 k.p.c. przez błędną wykładnię i brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dokumentowi w postaci historii operacji na kontrakcie kredytowym /historii spłaty kredytu dokonywanej przez pozwanego/ z dnia 29.09.2016 r., załączonego przez powoda do odpowiedzi z dnia 29.09.2016 r. na sprzeciw od nakazu zapłaty;

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 6 k.c. przez błędną wykładnię i przyjęcie, iż pozwany wykazał, iż nie znajdował się w opóźnieniu spłaty rat kredytu, za co najmniej dwa okresy płatności w chwili dokonywania wypowiedzenia umowy kredytowej pismem z dnia 18.01.2016 r., jak i w chwili zamknięcia rozprawy;

6. naruszenie przepisu prawa procesowego, a to art. 316 § 1 k.p.c. przez jego nie zastosowanie oraz pominięcie, i tym samym brak potraktowania dowodu z dokumentów w postaci wypowiedzenia z dnia 18.01.2016 r., czy wezwanie do zapłaty z dnia 11.03.2016 r., jako wezwanie, o którym mowa w § 18 ust. 2 umowy kredytowej, a wniesionego przez powoda pozwu jako wypowiedzenia, co czyniło dochodzone roszczenie wymagalnym według stanu na chwilę zamknięcia rozprawy,

7. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 56 k.c. w zw. z art. 60 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. Prawo bankowe w zw. z § 18 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 umowy kredytowej z dnia 07.02.2011 r. przez błędną ich wykładnię i przyjęcie, iż powód dokonując wypowiedzenia umowy kredytowej pismem z dnia 18.01.2016 r. nie wykazał i nie spełnił przesłanek uzasadniających wypowiedzenie umowy kredytowej,

8. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 56 k.c. w zw. z art. 60 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. Prawo bankowe w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 umowy kredytowej z dnia 07.02.2011 r. i w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. przez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że z uwagi na stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy dokumenty w postaci wypowiedzenia z dnia 18.01.2016 r., czy wezwania do zapłaty z

dnia 11.03.2016 r. nie mogą ze względu na swoją treść być potraktowane jako wezwanie, o którym mowa w § 18 ust. 2 umowy kredytowej, a wniesiony przez powoda pozew stanowi wypowiedzenie jednoznacznie wskazujące na wolę powoda do dokonania rozwiązania umowy kredytowej, w sytuacji zaprzestania spłaty rat kredytu przez pozwanego od 21.09.2015 r.;

9. naruszenie przepisu prawa materialnego poprzez błędną wykładnię przepisu art. 104 k.c. przez przyjęcie, iż wypowiedzenie z dnia 18.01.2016 r. dokonane zostało przez osoby, które nie były należycie umocowane;

10. naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, a to art. 97 k.c. w zw. z art. 234 k.p.c. przez nie zastosowanie i pominięcie, w sytuacji kiedy pozwany w toku postępowania nie przedstawił dowodów przeciwności obalających domniemanie umocowania pracowników powoda.

Jednocześnie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 32.638,13 zł wraz z odsetkami umownymi liczonymi od kwoty 29.052,65 zł od dnia 28.06.2016 r. do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem, że nie może być wyższa niż odsetki maksymalne za opóźnienie. Względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, przeprowadzenie nowych dowodów, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za oby dwie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w zakresie postępowania przed Sądem Okręgowym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Częstochowie zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna jedynie częściowo, z przyczyn następujących.

Przechodząc do zarzutów apelacji, należy stwierdzić co następuje:

Ad. 1, 2, 4, 5, 6 i 8. W niniejszej sprawie Sąd nie badał, czy pozwany zaprzestał spłacania rat kredytu za dwa pełne okresy płatności, gdyż przedmiotem postępowania było roszczenie powoda nie odnośnie spłaty tych rat, ale całego kredytu, zatem podstawą wymagalności spłaty całego kredytu było skuteczne wypowiedzenie umowy.

Ad. 3, 7 i 8. Strony w umowie w sposób wysoce precyzyjny i dokładny uregulowały sposób i formę wypowiedzenia umowy. Nie budzi wątpliwości, że zarówno sposób jaki i forma wypowiedzenia nie były zgodne z § 18 umowy wiążącej strony. W tej sytuacji mając w szczególności na uwadze, iż powód jest profesjonalistą, nie można było przyjąć, że wypowiedzenie umowy zostało dokonane prawidłowo.

Ad. 9 i 10. Nie budzi wątpliwości, że w toku postępowania przed Sądem I instancji mimo wezwania przez Sąd Rejonowy strona powodowa nie wykazała, aby pisma i wezwania kierowane do pozwanego, które powód traktuje jako wypowiedzenie umowy, były sporządzone przez osoby upoważnione do działania w imieniu strony powodowej. Celem przepisu art. 97 k.c. jest bowiem zabezpieczenie interesu osób korzystających z usług przedsiębiorstwa, ale tylko wtedy jeżeli dokonują one czynności prawnych w lokalu tego przedsiębiorstwa i w lokalu tym mają za zadanie obsługiwanie klientów. Natomiast w niniejszej sprawie nie mieliśmy do czynienia z taką sytuacją faktyczną, a pisma które miały stanowić „wypowiedzenie” były oświadczeniami składanymi na piśmie i przesyłanymi pocztą.

Odnośnie zaś nowych wniosków i dowodów powoływanych przez powoda, to zgodnie z treścią art. 381 k.p.c. Sąd II instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed Sądem I instancji, chyba, że potrzeba powołania się na nie, wynikła później. W orzecznictwie sądów powszechnych od dawna kształtował się pogląd, do którego Sąd Okręgowy w pełni się przychylił, że strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed Sądem I instancji, musi się liczyć z tym, że Sąd II instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni. Potrzeba powołania nowych faktów i dowodów powinna być następstwem zmienionych okoliczności sprawy, które są niezależne od zapadłego rozstrzygnięcia pochodzącego od Sądu I instancji albo otwarcia się możliwości dowodzenia okoliczności faktycznych wcześniej niemożliwych do

wykazania z przyczyn obiektywnych (tak Sądy Apelacyjne, SA w Szczecinie w sprawach I ACa 824/13 i 930/13 i w Białymstoku w sprawie AUa 1912/13). Nie ma wątpliwości, że należyte wykonanie przez powoda obowiązków wynikających z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. pozwalało na zgłoszenie stosownych wniosków dowodowych w postępowaniu w pierwszej instancji.

W pozostałym zakresie należy stwierdzić, iż Sąd Rejonowy przeprowadził w sprawie bardzo szczegółowe postępowanie dowodowe. Zebrane w sprawie dowody poddał wnikliwej i rzeczowej analizie, a wnioski jakie wyciągnął są w pełni logiczne i dlatego ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Jednakże stan faktyczny i prawny w sprawie uległ zmianie i zgodnie z art. 316 § 1 k.c. po zamknięciu rozprawy Sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy.

Pojęcie „stan rzeczy” oznacza okoliczności faktyczne ustalone przed zamknięciem rozprawy oraz stan prawny, to jest obowiązujące przepisy, które mogą stanowić podstawę rozstrzygnięcia. O naruszeniu art. 316 § 1 k.p.c. można mówić wówczas, gdy wydając orzeczenie Sąd nie uwzględnił między innymi zmiany stanu faktycznego zaistniałej w toku postępowania apelacyjnego. Przepis ten nie może natomiast stanowić podstawy kasacyjnej do wysuwania zarzutów w kwestii określenia konsekwencji wynikających z obowiązywania normy prawnej, jak również zarzutów dotyczących subsumcji ustaleń faktycznych do wskazanej normy. Jego zakresem nie jest wreszcie objęte pominięcie przez Sąd odwoławczy przy ocenie żądania części materiału dowodowego (por. wyrok SN z dnia 13.09.2016 r., I PK 207/15, LEX nr 2120886).

Odpowiednie stosowanie w postępowaniu apelacyjnym art. 316 § 1 oznacza, że Sąd II instancji zobowiązany jest – przy uwzględnieniu unormowań zawartych w art. 381 i 382 – brać pod uwagę zmiany w stanie faktycznym i prawnym sprawy, wpływające na treść orzeczenia (np. orzeczenie SN z dnia 25.10.1935 r., C.I. 425/35, Zb. Orz. 1936, nr VII, poz. 271; postanowienie SN z dnia 10.11.1998 r., III CKN 259/98, OSNC 1999, nr 4 poz. 82; postanowienie SN z dnia 27.02.2002 r., III CKN 449/00, OSNC 2003, nr 2, poz. 28, uchwała SN z dnia 06.12.1982 r., III CZP 51/82, OSPiKA 1983, z. 12, poz. 256, uchwała składu siedmiu sędziów SN – zasada prawna z dnia 22.09.1983 r., III CZP 23/83, OSNCP 1984, nr 4, poz. 44). Reasumując Sąd orzeka więc wobec stanu z chwili wydania wyroku.

Przechodząc zaś na grunt niniejszej sprawy, należy mieć na względzie, iż jak wynika z załączonego do akt sprawy harmonogramu spłat od 21.01.2017 r. cały kredyt jest już wymagalny, a więc stan faktyczny i prawny z chwili orzekania uległ zmianie. Jedyny problem to jak na chwilę obecną należy liczyć odsetki, albowiem w pozwie strona powodowa nie wykazała jakie odsetki powinny być od poszczególnych rat i od jakich dat. Dlatego z mocy art. 386 § 1 k.p.c. należało zaskarżony wyrok zmienić i orzec jak w sentencji. Powództwo oddalono także odnośnie odsetek umownych liczonych od 20.10.2015 r. do 27.06.2016 r. skoro jak wyżej wykazano strona powodowa skutecznie nie wypowiedziała spornej umowy kredytu.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 § 1 k.p.c. zasądzając je od strony przegrywającej, ponieważ oddalenie powództwa nastąpiło w nieznacznej części.